

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

בבא בתרא מח

עניין: כופין אותו עד שיאמר רוצה אני

רמב"ם פ"ב מהלכות גירושין ה"כ

העכו"ם מעצמן אנסוהו עד שכתב הואיל והדין נותן שיכתוב הרי זה גט פסול. ולמה לא בטל גט זה שהרי הוא אנוס בין ביד עכו"ם בין ביד ישראל. שאין אומרים אנוס אלא למי שנלחץ ונדחק לעשות דבר שאינו מחוייב בו מן התורה כגון מי שהוכה עד שמכר או עד שנתן. אבל מי שתקפו יצרו הרע לבטל מצוה או לעשות עבירה והוכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו או עד שנתרחק מדבר האסור לעשותו אין זה אנוס ממנו אלא הוא אנוס עצמו בדעתו הרעה. לפיכך זה שאינו רוצה לגרש מאחר שהוא רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצות ולהתרחק מן העבירות ויצרו הוא שתקפו וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני כבר גרש לרצונו. לא היה הדין נותן שכופין אותו לגרש

רסיסי לילה אות מד

[א] **הש"י** הוא לבן של ישראל, כמו שאמרו בשיר השירים רבה (ה, ב) על פסוק ולבי ער, ממה שנאמר צור לבבי וגו'. וזהו החילוק בין ישראל לעמים, דאפילו פושעי ישראל שהרבה עבירות עד אין קץ, אף על פי שחטא ישראל הוא, ונקרא אסא דקאי ביני הוצי (סנהדרין מד, א), דאפילו פושעי ישראל מלאים מצוות, ומעמקי לבבם דבוק בהש"י שהוא שורש נקודת ליבם, כדרך שאמרו (ברכות יז, א) גלוי וידוע שרצונינו כו' ומי מעכב כו',¹³³ וכדרך שכתב הרמב"ם (סוף פ"ב מהלכות גירושין) בטעם כופין עד שיאמר רוצה אני.¹³⁴ ודבר זה אי אפשר לעמוד עליו שום בריה, רק הש"י מעיד שהוא כן אצל ישראל. מה שאין כן אצל עכו"ם, אפילו חסידי אומות העולם שמכיר שכך טוב, מכל מקום עצם לבבו אין כן.